

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

St. 101.

V Ljubljani, sredo 5. maja 1926.

Leto I.

Stavka na Angleškem.

Angleško državo pretresa hud spor; pet milijonov delavcev je stopilo v stavko, da podpre solidarno težko in dolgo borbo angleških rudarjev za temeljno državno mezo in za ohranitev 7 urnega delavnika v vseh angleških rudokopih. Ta ogromna stavka, ki se je dolgo pripravljala in ki je po številu štrajkaškojih največja stavka, kar jih je doslej bilo na svetu, vznemirja močno angleško vlado, vznemirja pa tudi ostalo evropsko kapitalistično javnost. Od te orjaške mobilizacije delavskih sil, od orjaške borbe angleškega delavstva odvisi sedaj ne samo usoda angleških rudarjev in ostalih delavcev, marveč tudi prestiž in pomen vsega mednarodnega delavskega, socialističnega gibanja. Angleško delavstvo se bori tudi za delavstvo v ostalih državah — njegova zmaga bo močno dvignila samozavest in borbenost zavednega delavstva na celem svetu. Naravno torej, da spremlja to borbo mednarodni proletarijat z vse drugačnimi občutki, kakor pa mednarodni kapitalizem. Ne vemo, kako dolgo bo ta borba trajala, ali ne bo v trenutku zaključena — med delavskimi zastopniki in vlado so se začela z njo pogajanja na novi platformi — ali pa bo trajala še dolgo in se morja izpremenila v kolosalno socialno bitko z nedoglednimi posledicami za Anglijo in za vse ostale kapitalistične države. Vemo pa že sedaj, da je ta ogromna stavka že dosegla neki moralni uspeh, ki mora odločilno vplivati na nadaljni razvoj socialnih prilik in socialne borbe v celi Evropi. Zakaj ta stavka je pokazala znova, da se razredna borba ne da odpraviti s sveta, da se razredna zavest med izkoriščanimi masami širi zmagovito naprej in zajema vedno ogromnejše število proletarijata, da so lepe besede raznih zagovornikov današnjega režima o propadanju razredne zavesti, o nazadovanju socialističnega gibanja bile le enodnevna uteha današnjim družabnim gospodovalcem in njihovim privržencem.

Delavska borba je v zadnjih letih nekoliko popustila; razcepi, razočaranja, slabša gospodarska konjunktura, brezposelnost — vse to je neugodno vplivalo na duševno razpoloženje širokih mas. Tudi se je lotila po napeti nad dveletni povojni dobi, ki je izpremenila skoro vso Evropo v revolucijonarno bojišče, vseh udeleženih mas, ki so imele itak za seboj še štiriletno vojno, razumljiva utrujenost. Mase so se morale odpočiti, morale se je premočiti znova z mirnejšim in kritičnejšim očesom razvoj dogodkov in mednarodni položaj. Reakcionarne sile so izrabile čas, da uveljavijo in utrdijo svoje diktatorske režime — in že so računale, da je delavstvo in njegovo gibanje poraženo in pogazeno. Pa je medtem tudi angleško delavstvo s svojim smotrenim delom na gospodarskem, političnem in strokovnem polju pripravljalo svojo nepremagljivo uveljavljanje v družabnem in državnem življenju. Zmaga angleških socialistov pri volitvah, nato pa današnji njegov impozantni boj, sta predramila spečo in zadovoljno javnost iz lepega sna o večni premagani socialni nevarnosti. Ta boj bo dvignil razpoloženje, energijo in voljo delavstva v ostalih državah — uverjeni smo zato, da se z njim odvarja nova peri-

Odločilna borba v Angliji.

POGAJANJA Z VLADO SO BILA BREZUSPEŠNA. — POPOLNA SPLOŠNA STAVKA. — MEDNARODNA DELAVSKA POMOČ. — RESEN POLOŽAJ.

London, 4. maja. Ker so bila pogajanja med vlado in delavskimi zastopniki brezuspešna, se je izvedla splošna stavka vsega delavstva v vsej Angliji. Z današnjim dnevom stavkajo vsi železničarji, vsi mornarji, cestni železničarji, stavci, kovinarji, živilski delavci, šoferji, stavbinci, mestni delavci, trgovski nastavljenici, itd. Stavka je v polnem razmahu in je bila izvedena z vso točnostjo in discipliniranostjo. Stavka doslej nad 4 milijone delavcev. Vlada je takoj po izvedbi splošne stavke imela zopet daljšo sejo. Kaj se je na tej seji sklenilo, ni prodrlo v javnost. Baldwin je takoj po seji odšel na dvor. Sklepom te vladne seje se pripisuje posebna važnost.

London, 4. maja. Parlamentarno zasedanje je bilo danes nenadoma odročeno. Debate o štrajku ni bilo, dasi je vse pričakovalo novih izjav vlade in delavskih zastopnikov o položaju.

London, 4. maja. Glavni strokovni odbor, ki vodi z železno disciplino vso ogromno stavkovno gibanje in ki ima absolutno polno moč od vseh udeleženih organizacij, da po svojem prevdaru razvije borbo in določa taktiko, je izdal danes proglaš na delavstvo, v katerem ga vabi, da nepokolebljivo vztraja v borbi, da se pa naj ne vršijo nasilja in vstvarijo nemiri. V tem pogledu zlasti, da morajo vsi delavci slediti brezpogojno direktivam odbora.

Macdonald je imel včeraj na konferenci delavskih delegatov daljši govor o položaju. V svojem govoru je izjavil, da je položaj zelo resen, da bo borba lahko tudi dolga in da ni mogoče vedeti, s kakšnim približnim rezultatom se bo zaključila. Verjetno je, da se bodo pod vplivom vlade koncentrirale reakcionarne sile, ker se bo videlo v nevarnosti ustavo in državo. Sedanja vlada pa bo prej ali slej padla.

London, 4. maja. Štrajkovni odbor je postavil povsod stavkovne straže, ki skrbje za popolno izvedbo stavke in za red in mir med stavkaščimi. Vsled obustavitve prometa so vse ulice prenapolnjene, nenakladano blago leži vseh mestih se začena že občutiti pomanjkanje življenjskih potrebščin, zlasti mleka in mesa. Vprašanje aprovizacije velikih angleških mest dela trenutno največ skrbi, ker mora, ako se splošna stavka nadaljuje, v par dneh nastati katastrofa. Uvažanje mleka v mesta se je poskusilo organizirati potom takozvanih „prostovoljnih“ delavcev, ali stavkoka-zov, kar pa ni uspelo.

joda intenzivnejše razredne delavnosti na vsem kontinentu.

Angleško delavsko gibanje, ki je slo ves čas neko svojo posebno, preudarno pot, to gibanje, kateremu je bil revolucijonarni romantizem našega zapadnega socialističnega gibanja vedno tuj, se je šele kasneje uveljavilo v strogo razredni borbi, je pa zato toliko bolj sistematično, toliko bolj sigurno in logično v vseh svojih korakih in ukrepih. To gibanje, ki se je le počasi radikaliziralo, le počasi približalo marksističnemu pojmovanju razrednega boja, predstavlja danes toliko bolj zdravo, ja-

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg šte. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane pe-titna enostolpna vrsta 2/25 Din. Pri večjem številu objav popust.

v Angliji poslal mednarodni Zvezi strokovnih organizacij v Amsterdamu brzojavko, ki veli, da je socialistični proletarijat vseh dežel odločno pripravljen napeti vse sile, da moralno in materijelno pokaže svojo mednarodno solidarnost.

Essen, 4. maja. Rudarska organizacija je izzvala proglaš na delavstvo, v katerem pravi:

»V smislu bruseljskega sklepa, naj bi se za primer borbe delavcev na Angleškem napravili merodajni koraki, da se prepreči izvoz premoga v Veliko Britanijo, bo rudarska zveza storila vse, kar je v njenih močeh, da se ta sklep tudi izvede. Rudarska zveza je v to svrhu stopila v stike s splošno zvezo nemških strokovnih organizacij in z drugimi v poštev prihajajočimi zvezami in bo z njimi razpravljala o korakih, ki jih je storiti. Toda tudi nemški rudarji morajo priskočiti svojim angleškim tovarišem na pomoč, zlasti alko je to, kar se od njih zahteva, tudi v njihovem lastnem interesu. Rudarska zveza priporoča zato, naj se zavine vsak poskus, ako bi kdo hotel naprti nemškemu rudarjem nadure, ki bi pripomogle k povečanju brezposelnosti v lastni državi in poslabšanju položaja angleških tovarišev. Nemški rudarji se tudi naprošajo, naj zavrnejo zbiralne pole komunistične mednarodne pomoči in čakajo poziva za podporo vodstva nemških strokovnih organizacij.«

NARODNA SKUPŠČINA SE BO ZOPET ODGODILA?

Belgrad, 5. maja. Vse politične sile so na delu, zaradi današnje seje narodne skupščine, za katero vlada ogromno zanimanje. Že sedaj je jasno, da se Uzunovičeva vlada ne bo upala pred parlament s kakim predlogom ali vprašanjem, o katerem bi bilo treba glasovati. Tudi sicer ni vlada za današnjo sejo pripravila nobeno gradivo, in o korupcijskih aferah Rade Pašića najbrže niti na tej seji ne bo še govora. Seja bo torej le formalnega značaja, makar bo vlada kratkotalo narodno skupščino zopet odgodila, medtem pa vladala naprej preko skupščine, dokler si ne votira trdnjše večine. Spor med radikali, ki je bil zadnje dni silno napet, je nekoliko popustil, Pašić se zopet približuje Uzunoviču, kar se tukaj tolmači kot dokaz, da je položaj vlade sedaj močnejši in da bodo vsi radikali zaenkrat za Uzunoviča.

SODRUG SASSENBAH V LJUBLJANI.

Včeraj je prispel v Ljubljano sodrug Sassenbach, ki je, kakor znano, organiziral sofijsko strokovno konferenco ter obiskal nato vse ostale balkanske države. Bil je tudi v Romuniji in v Grčiji, da naveže direktne stike z ondotnimi strokovnimi organizacijami in kjer je priredil več zborov. Sodrugi Sassenbach bi moral te dni govoriti tudi na nekaterih večjih shodih v Sloveniji (na Jesenicah itd.), ker je pa medtem izbruhnila velika angleška stavka, je moral sodrug Sassenbach svoje potovanje po balkanskih državah prekiniti ter se nemudoma vrniti v Amsterdam. V Ljubljani se je ustavil le nekaj ur in je sinoči poročal na improviziranem ožjem sestanku zaupnikov o svojih vtisih o delavskem gibanju na Balkanu ter o nalogah internacionale v pogledu tega pokreta. Njegovo poročilo objavimo jutri.

ko in svežo kompaktno silo, vsled česar more z vso mirnostjo napovedati najodločnejši boj mogočnemu angleškemu kapitalizmu in vsemo-gočni angleški državi.

Naj se ta boj konča tako ali tako, izvršil je ogromno funkcijo in dalekosežno revolucijonarno nalogo že v tem trenutku, ko je pred kapitalističnim svetom pokazal vso veličastveno silo združene in solidarne delavske milijonske armade. Ta mobilizacija organiziranega proletarijata je pokazala, kje tiči sila naše bodočnosti in bodočnosti celega sveta.

Fr. Aleš:

Kakšno taktiko mora zavzeti proletarijat napram Društvu narodov.

I.

O tem vprašanju se danes zelo malo razpravlja kljub temu, da je to eno sedanjih najvažnejših problemov.

Predno pridem na bistveni del tega vprašanja, je potrebno, da si nekoliko razložimo pomen Društva naroda ter kakšno vlogo igra ta institucija. Predvsem je naloga te **Internacionalne kapitalističnih držav** — tako jo smemo popolnoma upravičeno imenovati, kakor bomo razvideli iz naslednjega — ustvariti protiutež in protiorganizacijo onima svetovnim velesilama, ki se drugače imenujeta delavstvo in kmečko prebivalstvo. Društvo narodov ni v resnici organizacija naroda, kajti v njej dominirata danes le Francija in Anglija. Ostale države članice Lige pa so le pokorne tutke, s katerimi razpolagajo predstavniki angleške in francoske buržuazije kakor jim drago.

Princip Društva narodov je: skrbeti in varovati, da se članice pri vsakovrstnih sporih in komplikacijah mirno poravnajo — torej, da odvrnejo vojno nevarnost. Sveta dolžnost vsake vladne države je, da se podvržejo buržuazni, »pravici« in da razsodijo pri sporih v tem smislu — kot diktirajo interesni gospodarski ali politični momenti močnejše članice. Danes nastopajo na pozornici v Društvu naroda buržuazni diplomati Chamberlain, Briand, Beneš, ki nimajo namena kovati resničen mir, ampak imajo nalogo varovati in gojiti kapitalistične interese držav, katere zastopajo v Ligi. Kaj briga te gospode diplomate nevarnosti posameznih držav, kaj jih brigajo tiste cunje, ki se jim pravi pravila in pravilniki — če pa niso politični in gospodarski interesi kapitalistične države kapitalistično varovani!

Poleg tega je pa jasno in nepoizbitno dejstvo, da to teoretično načelo Društva narodov v praksi ne more držati in sicer že iz tega razloga ne, ker vse članice Društva narodov — brez izjeme — bazirajo na kapitalističnem izkoriščevalnem sistemu, ki privede državo vedno in povsod do ekonomskih kriz, strašnih gospodarskih kaosov, katastrof in vojen.

Društvo narodov zgrajeno na takem principu in obsegajoče države kapitalističnih in militarističnih sistemov, ne more biti porok miru v kapitalističnem svetu. Ako se vladajoči kapitalistični državci v Ligi narodov ne dopadejo politične ali gospodarske smernice in ako so le-te ogrožene in sicer na katerikoli način, je jasno in razumljivo, da bo le ta država zahtevala na račun slabejših gotove kon-

cesije. Nasprotna država se seveda ne bo uklonila, ker kapitalistični interesi bodo bili boj do zadnjega — vsled česar bo ta država zbirala okoli sebe pristaše in prišlo bo sprva do resnejših komplikacij in izmenjavanj ostrih diplomatskih not in končno in neizbežno do vojne.

Take in podobne stvari se danes v Društvu nahajajo na dnevnem redu. Pred vojno je tudi že eksistirala nekakša Liga narodov, kjer so proglasili nevarnost Belgije. Tudi takrat so govorili o svetovnem miru, o pacifizizmu in miroljubnih nazorih, o antimilitarizmu in antiimperializmu, ali ko je postala nemška kapitalistična buržuazija preobjetna in ko je skušala in zahtevala zase ves gospodarski trg — tedaj so se gospodarski interesi Anglije, Francije in carske Rusije temu protivili in izbruhnila je krvava 4 letna morija ne buržuazije, temveč proletarijata.

Danes imamo isti položaj. Vedno slišimo isto pesem, pesem miru, zagonetne evangelije miru itd. Ali vsaka še tako neznatna pogodba dveh kapitalističnih držav spravi takoj drugo državo iz tira in prvo razburjenje je tukaj. Take stvari se pojavljajo skoro vsak dan. Baš sedanja nemško-ruska pogodba skrbi angleško in francosko buržuazijo.

Resnično Društvo narodov bo šele v bodočnosti in sicer Društvo držav, ki ne bodo temeljile na kapitalističnih in policijskih sistemih, ampak na socialističnih in človeških nazorih.

Evropska in delno tudi ameriška kapitalistična buržuazija je znala najti dobro pot in dobro idejo, s katero operira z vsemi »poštenimi in nepoštenimi« reformisti sedanjega družabnega reda celega sveta. Buržuazija se zaveda, kje jo čevljev žuli, ona ve dobro, da je njen ekonomski sistem že zapisan smrti. In zato, da se obdrži kolikor mogoče dolgo na sedlu, propagira že sama hinavsko in licemerski — pacifistične nazore, s katerimi dela zmešnjave v delavskih in kmečkih masah.

Pomisliti in zavedati se moramo, da današnja Liga narodov ni drugega kot organizacija internacionalne buržuazije proti proletarstvu vseh držav, zlasti pa proti predstavnicem — Zvezji ruskim socialističnih republik.

K Dobruškim slavnostim.

Čitajoč »Delavsko Politiko« z dne 22. aprila 1926 sem naletel tudi na članek o dobrovoljcih; članek je napisal sodrug Habe Tone, znan še iz Dobruške kot neustrašen borec; bil je idealist in kot tak napisal resnico. Tudi jaz bi rad napisal mnogo, ali kaj hočem, ko pa ima gospoda gluha ušesa in nas neče poslušati. Upam sicer, da bo prešlo tudi to in da bo tudi kapitalistični razred začel umeovati naše zahteve in tudi

ta uvidevati naše potrebe. Bil sem brez posla, brez vseh sredstev in nikdar me niso poznali. Šel sem na pr. v urad in sem prošil za podporo. Povedal sem, da sem dobrovoljec, in rekli so mi, češ to je prav lepo, da ste dobrovoljec ali mi vam ne moremo pomagati. Vam ne moremo, ker nimamo kreditov za to. Vedel sem, da imajo za kanone dosti kreditov, vedel sem, da se votirajo ogromne svote za militarizem in spoznal sem, da smo se zastoj borili na Dobrudži in zastoj sanjali o resnični svobodi. Zato pa pravim sodrugom trpinom, zlasti onim, ki smo se borili na Dobrudži, da smo bili ogoljufani. Čitateljem »Del. Politike« moram povedati, da so nam dobrovoljcem obljubljali vse mogoče, in da smo gospodom v resnici verjeli. Rekli so nam, če ostanemo pri življenju, da dobimo par hektarov zemlje; obljubovali so nam svobodo, ako si pričorbimo svojo državo in se ujedimo. Obljubljali so nam cele zlate in srebrne gradove. Ali sedaj vidimo sodrugi, kaj imamo. Imamo to, da moramo še plačevati delavec od svojega malega zaslužka davek. Ko imamo komaj toliko zaslužka, da se ne moremo pošteno preživeti, ne moremo se obuti in ne obleči. Sodrugi v tem je naša svobodna Jugoslavija, to smo pričorbili dobrovoljci na Dobrudži.

In v tem času nameravajo postaviti nekak spomenik na Dobrudži padlim žrtvam. Vsaj tako je stalo v meščanskem časopisju. Mnenja sem, da bi bilo bolj potrebno, da se podpre brezposelne delavce, bivše dobrovoljce in da se jim da to, kar jim pripada.

Kastelic Lojze.

Dobrovoljec iz Dobruške

Ze zadnjič smo objavili članek o dobrovoljcih, ki ga je napisal sodrug Habe, danes pa pričujemo članek, ki ga je tudi napisal delavec-dobrovoljec. Očitno je, da so se borili na Dobruški fronti v večini naši delavci, ki so pa v zahvalo dobili zakon o zaščiti države, prepoved praznovanja Prvega maja, lakoto in brezposelnost! Torej ljudje, ki so v resnici ustvarjali Jugoslavijo, morajo danes v ječe in stradati, ljudje pa, ki so udobno živeli in preživeli vojsko, izkoriščajo sedaj še dobrovoljce v svoje svrhe

Pravijo...

da je ljudska stranka sklenila ostati iz različnih in zelo tehtnih razlogov zvesta programu in da je že neka tradicionalna navada te stranke, da poudarja to svojo zvestobo po vsaki brez nje sestavljeni vladi. Svojo zvestobo svojemu programu, da bodo sedaj poudarjali tudi demokracijo in to iz istih razlogov, najbolj zvest samemu sebi pa da hoče sedaj ostati Pucelj — čeprav iz obratnega razloga.

Križem sveta.

Prvi maj postavni praznik v Mehiki. Mehiška delavska zveza je dosegla, da bo letos in odslej vsako leto prvi maj postavni praznik po vsej Mehiki. Vse delo bo počivalo in tudi gledališča, restavracije, kavarne, brivnice ter prodajalnice vsake vrste morajo zapreti vrata. Ulične železnice ne bodo obratovale. Delavske organizacije v Mehiki so organizirale na največje slavnosti, kakršnih še ni bilo v tej deželi.

Delavci proti opojnim pijačam. Pred ameriškim senatnim odsekom, pred katerim se vrši zaslišanje o mnenju javnost v pogledu omiljenja protialkoholnega zakona, je pričal tudi Edward Keating, urednik strokovnega glasila železničarskih organizacij »Labor«, da pove, kako delavci mislijo. Keating je bil svoječasno iz države Colorado, in je član tipografske unije. Njegov prihod so prohibicionisti tolmačili tako, da železničarske organizacije žele, da prohibicija ostane. V začetku zaslišanja je Ameriška delavska federacija poslala precej močno deputacijo, ki je izjavila, da naj se zakon amendira. Keating je trdil, da je za delavce veliko bolje zdaj, ko imajo zakon, ker delavci nimajo izkušnjav, da bi nesli denar v salone, in da so se razmere tako izboljšale, da unijski delavci zdaj prinesejo ves denar domov. Delavske gospodinje bi zapele popolnoma drugo pesmico, ako bi jih kdo vprašal, ako so se razmere izboljšale. Vprašanje prohibicije in zakona bi se najbolje rešilo, ako bi se to vprašanje dalo na splošno glasovanje. Tega se pa prohibicionisti boje, kot vrag križa. Vse, samo splošnega glasovanja ne, pravijo prohibicionisti.

Francija in Amerika v novem dolgovnem paktu. Iz neuradnih virov se je dognalo, da sta ameriški zakladniški tajnik Mellon in francoski poslanik Henri Berenger dosegla začasen sporazum glede novega pakta za odplačevanje vojnega posojila. Na podlagi tega sporazuma bo Francija prvih pet let plačevala letno 30 do 35 milijonov dolarjev namesto 40 milijonov kot so prej zahtevale Združene države. Klavzula, da francoska plačila zavise od prejemkov nemške vojne odškodnine, odpade iz pogodbe popolnoma. Ameriška dolgovna komisija še ni odobrila tega kompromisa.

Lava pokrila havajsko vas. Vulkan Mauna Loa v Honolulu, ki še vedno bljuje, je z lavo popolnoma zalil havajsko naselbino Hupoloe. Tok lave zdaj ogroža drugo vas Kan. Ognjenik ni že dolgo tako besnel. Iz žrela briga 400 čevljev visok stolp ognjene tekočine, ki se razliva na vse strani gore in prodira tudi v morje.

Jack London:

Železna peta,

(Socijalni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

V upravljanju ste delali napake. Naredili ste iz civilizacije klavnico. Bili ste slepi in skopi. Vi ste v dvoranah, kjer se sklepajo zakoni, vstali in izjavili, ne da bi zarudeli, da je brez dela otrok dobiček nemogoč. Nikar zato mene ne napadajte, ker vse to je zapisano v zapisnikih in govori proti vam. Vi ste potolažili svojo vest s frazami o lepih idealih in sijajni moralnosti. Vi ste je skrmezljavila moč in oblast, upijani vas je uspeh. Ali za vas ni več nade. Ste kakor trotje, ki se zbirajo v oglu satovja, ko jih čebele-delavke naskočijo, da uničijo njih masno izkoriščevalno življenje. Nepopravljive napake ste delali in upravi družbe in zato se vam mora odvzeti. Poldrugi milijon delavcev trdi, da so pripravljene združiti se z ostalim delavskim razredom ter vam odvzeti upravo. To pomeni revolucijo, spoštovana gospoda. Preprečite je, ako jo morete.

Precej časa je zvenel glas Ernesta v velikem prostoru. Nato se je vzdignil listi šum, ki se je slišal že poprej. Ducat mož je planilo po koncu in zahtevalo besedo od Kolonela Van Gilbert. Opazila sem, kako je gospodična Brentwood konvulzivno stresala s pleči. Za trenotek sem bila nejevoljna, ker sem mislila, da se roga Ernestu. Potem sem videla, da to ni smeh, nego histerija. Bila je vsa ubita, ker je povzročila vse to in tega ščuvanja privedla v ta posvečen klub.

Kolonel Van Gilbert se ni oziral na dvanajst mož, ki so v strasni razburjenosti zahtevali be-

sedo. Tudi njegov obraz je bil silno blede. Planil je po koncu, mahal z rokami in za trenotek je dajal od sebe pretrgane nerazumljive stavke. Nato se je zbral. Ali to niso bile besede stotisočdolarskega advokata, pa tudi način govora ni bil staromodni.

„Blodnja vseh blodenj,“ je vzkliknil. „Še nikoli v svojem življenju nisem slišal za eno kratko uro izraženih toliko blodenj. Poleg tega, mladič, vam moram reči, da niste povedali ničesar novega. Vse to sem se učil že na akademiji preden ste se vi rodili.“

Jean Jacques Rousseau je oznanjal vašo socialistično teorijo že malone pred dvesto leti. Povratek in močvirje, zares! Povratek! Naša biologija uči nemogočnost. Resnične so besede, da je majhna znanost nevarna reč in vi ste danes zvečer o tem dali primer z vašimi blodnimi vzgledi. Blodnja vseh blodenj! Nikdar v življenju nisem občutil toliko odvrtnosti pred obilico prevar, kot pri vaših nezrelih razlaganjih in vaših otroških zaključkih.

Plosnil je zaničljivo s prsti in počasi sel. Pritrjevalno mrmranje je prihajalo od strani gospa, surovo pritrdjevanje od strani možkih. Od dvanajstih, ki so zahtevali besedo, je začela polovica naenkrat vseprek govoriti. Babilonska zmešnjava je bila nepopisna. Nikoli še niso obširni prostori gospoda Pertonwaitkesa doživeli tak prizor. In vsi ti možje, ki so bili hladni vodje industrije in gospodarji družbe so bili sedaj godrnjajoči, mrmrajoči divjaki v družabni obleki.

Resnično, Ernest jih je potresel, ko je svoje roke položil na njih denarne vreče, roke, ki so v njih očeh pomenile petnajststisoč revolucijonarjev.

Ali Ernest ni izgubil v tej situaciji glave. Predno si je še mogel Kolonel Van Gilbert prav sesti, je skočil po koncu.

„Drug za drugim!“ je zakričal.

Ta zvok iz njegovih močnih pljuč je pomiril človeški vihar. Moč njegove ukazajoče osebnosti je zahtevala mir.

„Drug za drugim,“ je ponovil mirno. „Dovolite, da odgovorim Kolonelu Van Gilbertu. Potem lahko drugi stopijo k meni — ali, opozarjam, drug za drugim. Nobenega vrvenja. Tu ni nogoletno igrišče.“

Kar se vas tiče, se obrne k Kolonelu Van Gilbertu, niste odgovorili prav ničesar na to, kar sem rekel. Samo nekatere razburjene in puhle trditve o moji duševni sposobnosti ste povedali. To je morda v vašem poklicu koristno, ali z mano se tako ne morete razgovarjati. Nisem delavec, ki vas s kapo v roki prosi za povišanje plače ali za varstvo proti stroju, pri katerem dela. Vi ne smete biti puhli in ukazujoči, ako z menoj diskutirate. To si prihranite, ko se bode upali protiviti, zakaj, vi držite njihov kruh in njihovo življenje v svojih rokah.

Glede vrnitve k narodi, katero ste vi, kakor trdite, že študirali na akademiji, predno sem bil rojen, dovolite, da pripomnim, da se od tistega časa do danes niste ničesar več naučili. Socijalizem ima s stanjem narode ravno toliko posla, kakor multiplificiranje z veronaukom. Vaš razred sem imenoval topoumnega, kakor hitro je izven svojega poslovnega okolisa. Vi, cenjeni gospod, ste podali sijajen primer za mojo trditve.“

(Dolje prik.)

Dnevne novice.

Radić je v Celju zopet močno filozofiral. Očitno je že iz tega, da mora biti duševno deprimiran. O poplavih in o jamah je govoril, in povedal, da je Pašić tako moder, da je za časa poplav bil mnenja, da poplavljeni lahko sedaj stanujejo v jamah, kakor za časa Turkov. Še dobro, da ni svetoval, da naj se preselijo v kaverne, kakor v kameniti pradobi. Pašić je pač moderen državnik. Radić se je pa tudi pri tej debati pametno odrezal. Globokomunno je pripomnil Pašiću, da poplavljeni si ne morejo kopati jam, ker so tudi dvorišča poplavljena, češ, dognani fizikalni zakon je, da se vodo povsod vriva. V tem prekaša še Pašića. Končno je govoril Radić tudi o situ in o presejanju gospodov, o čebuli in slanini v torbi. In ker je bil pri tem, je rekel, da je inteligenca sol. Le to ni povedal, koliko je soli v njegovi glavi in v glavi jugoslovskega naroda.

70 shodov je že priredil Pribičević. Lepo in zaokroženo število. Njegovega sedemdesetega shoda so se udeležili tudi slovenski zastopniki demokratske stranke. Priznati treba, da je Pribičević bolj delaven sedaj, ko ni na vladi, kakor prej, ko je bil. Pa bi bil vendar prej lahko za narod bolj koristno zastavil svoje sile. Tudi ta sedemdeseti shod pričča, da je v Jugoslaviji lažje veliko govoriti na shodih, kakor veliko delati na vladi.

Našim čitateljem. Prvi maj, delavski praznik, ki smo ga pred kratkim praznovali, je že za nami. Da bo delavski praznik za delavce tudi nekaj pozitivnega rodil, je treba, da se opriemo svojega edinega delavskega dnevnika »Delavska Politika«, da ga naročimo, razširjamo, da mu pridno pridobivamo nove naročnike. To bo najizdatnejši pozitivni rezultat letošnjega prvega maja. Posebno fisti, ki ste morda zaostali s plačevanjem naročnine na naš list, na edinega dnevnega zagovornika v boju za vaše pravice, poravnajte sedaj zastarelo, in delajte za njegovo razširjenje. V to svrhu prilagamo današnji številki zopet čekovne položnice s prošnjo, da se istih poslužite vsi, ki niste še poravnali za tekoči mesec naročnine. Posebno apeliramo še enkrat na vse, ki so že delj časa v zaostanku, da nam vsaj del zaostale naročnine poravnajo. Ne pozabite, da s tem, da gmotno podpirate svoj edini delavski dnevnik, koristite le sami sebi. One pa, ki so event. že poravnali naročnino prosimo, da položnice shranijo za kasneje ali jih pa vporabijo za nove naročnike, za tiskovni sklad itd. Vsi, ki ste z naročnino zaostali, poravnajte torej naročnino!

UPRAVA.

Z ozirom na jeseniške dogodke, o katerih smo že pisali v našem listu, je osrednji tajnik naših strokovnih organizacij sodr. Joža Golmajer skupno z deputacijo interveniral pri velikem županu ter najostreje protestiral proti nasilju in drugim nezakonitostim na Jesenicah. Njegov opis stvari je močno učinkoval, in veliki župan je obljubil, da bo strogo preiskal ter prosil, da naj se mu dostavi pisano poročilo o vsem. Vse sodruge jeseničane prosimo, da nam pri zbiranju gradiva pomagajo ter pišejo vse kar vedo in kar so videli na strokovno komisijo v Ljubljani. Stvar se mora zasledovati do kraja in delavstvo mora dobiti zaščeno.

Živiljske potrebščine se dražijo tudi v Ameriki. Ameriški trgovski departament poroča, da so bile cene vsakdanjih živilskih potrebščin za šest odstotkov v splošnem višje v letošnjem marcu kakor v lanskem. Mesta, v katerih so se živila najbolj podražila, so: Atlanta, Boston in Detroit (za 8 odst.), Chicago (za 7 odst.), Baltimore, Washington in New York (za 6 odst.) in Milwaukee ter St. Louis za 5 odstotkov.

»Svoboda« jim je tudi nevarna. Kako so posopali jeseniški orožniki ob priliki majniške manifestacije, smo poročali včeraj, danes naj še dodamo, da so se orožniki lotili tudi mesečnega glasila naše kulturne zveze »Svoboda«, katere prvomajniško številko so kratkoma zaplenili, najbrže zato, ker je bila prva stran rdeče tiskana. Rdeča bar-

va je pa pri nas prepovedana, ona spada pod zakon o zaščiti države, zato bo prav, da naši »Svobodaši« svojega glasila ne tiskajo več niti za prvi maj z rdečimi in morda celo na rdečem papirju. Kar je prepovedano, je prepovedano, pa basta. Za zaplenjene izvode pa naj se oškodovani sodrugi pritožijo v Belgradu, odgovor bodo dobili še tekom tega stoletja.

Cvetlični dan v prid vojnim žrtvam priredi v nedeljo 9. t. m. Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica v Ljubljani. Ker je prebitok te humanitarne akcije namenjen izključno za pomoč bednim vojnim žrtvam, se prosijo vsa društva, da za ta dan predvidene prireditve opuste.

Delegacija ljubljanske Delavske zbornice v Franciji. Iz Pariza javljajo, da je te dni prispela tja delegacija Delavske zbornice iz Ljubljane. Delegacija tvorijo: tajnik Unije rudarjev Arh iz Zagorja, absolvent Trgovske akademije g. Podgoršek iz Ponikve in rudar I. Keše iz Trbovelj. Delegacija ima predvsem nalogo proučiti gnotne razmere v francoskih premogovnikih zaposlenih rudarjev in stopiti v stike s francoskimi rudarskimi organizacijami, da se doseže sporazum, na podlagi katerega bi se v Franciji omogočalo zaposlenje slovenskih brezposelnih rudarjev. Delegacija obenem pregleduje stanje slovenskih delavskih kolonij v raznih francoskih industrijskih krajih. Število naših delavcev v Franciji znaša okoli 19.000, največ jih je iz Slovenije, povečini so rudarji. Delegacija je že posetila nekatere večje kolonije v Alzaciji-Loreni, v Calaisu in v drugih večjih mestih. Posetila je tudi pariško delavsko zbornico, da prične z njo posvetovanja o delavski konvenciji, ki naj bi se sklenila med Francijo in Jugoslavijo glede zaposlenja jugoslovske delavcev v francoskih rudnikih.

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

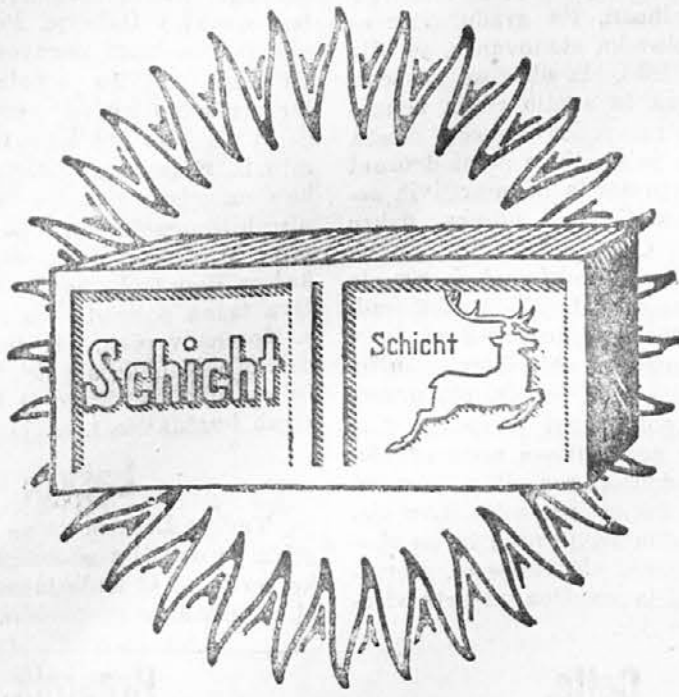
traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in preprečite se. — Nogavice brez žiga „ključ“ so ponarejene

Predavanje na razstavi francoske grafike 17. in 18. stoletja priredi Narodna galerija v Jakopičevem paviljonu v četrtek, 6. maja ob pol petih popoldne. Govoril bo gospod profesor Renée Martel, lektor ljubljanske univerze. Vabljeni so vsi prijatelji umetnosti, posebej še dijaki, za katere je vstopnina znižana na 5 Din.

Gostovanje ljubljanske opere je kakor povsod drugod 'udi v Splitu popolnoma uspelo. Operni ansambl je daleko nadkrilil pričakovanja in pridobil ljubljanskemu gledališču zaslužen sloves. Zlasti lepo sta se obnesli predstavi »Večnega mornarja« in »Borisa Godunova«. Peli bodo še »Aido« in »Zvedave ženske«.

Društvo zemljiškopravnih uradnikov za Slovenijo v Ljubljani naznanja svojim članom, da je ministrstvo pravde dovolilo vsem tovarišem, ki se udeležijo proslave dvajsetletnice bratskega društva gruntovničarjev v Zagrebu v dnevi 8. in 9. t. m. za dva dneva, kakor tudi za čas potovanja tja in nazaj dopust. Izvzeti so le oni, ki morajo radi službe ostati na svojem mestu, o čemur odloča neposredni starešina. Pozivljamo ponovno vse tovariše, da pohite navedena dneva v kar največjem številu v Zagreb. — Odbor.

Proces proti morilec Petra Čavljeva. 23. decembra 1924 je v milanskem baru makedonski revolucionar Stefanov ubil makedonskega srevolucionarja Čavljeva. Umor je vzbudil veliko zanimanje, ker je bil očitno v zvezi z atentatom na Todora Aleksandrova in na razprtije v makedonski revolucionarni organizaciji. Po poldrugetnem zaporu je morilec prišel pred milansko poroto. Bil je oproščen.

Vzor vseh vrst mila

je SCHICHTOVO-MILO znamke „JELEN.“

Že desetletja se trudijo vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo.

Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: „Tako je dobro, kakor Schichtovo“. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: „tako dobro, kakor“, temveč Vi uporabljate najboljše, namreč

Schichtovo milo,

ki je edino pravo z znamko

„JELEN“.

Turška vlada zaprla derviške samostane. Najnovejša poročila prinašajo zanimive glasove o verskih reformah. Najzanimivejša je pač vest, da je vlada moderne Turčije ukazala zapreti samostane dervišev, znanih muslimanskih redovnikov, ki so po svojih versko-blaznih orgijah znani po vsem svetu. Dervišev — šarlatanov in norcev — je zdaj konec; njihovo samoučenje v divjem plesu ne bo več zabavalo turistov. Derviških redov je več vrst, najbolj je pa znana ona vrsta dervišev, ki so se metali po tleh, tresli glavo in ramena, zvijali se kakor v krču, jemali zarezane ogle v usta in zbadali telo z iglami med grozovitim tuljenjem. To je bila njihova »služba božja.« Derviši so zdaj razkropljeni po vsej Turčiji in v mizernih evropskih oblekah tavajo od vasi do vasi ter beračijo. »Stari Čelebi«, poglavar dervišev, je prišel zadnje dni v Carigrad in se nastanil v nekem hotelu v Stambulu (turškem delu mesta). Drugo jutro so ga našli mrtvega na dvorišču. Skočil je skozi okno hotela in se ubil.

Prisilne volilne postave. V nekaterih deželah, n. pr. v Avstraliji in Češkoslovaški, je volilna dolžnost obvezna. To je, državljani, ki ima pravico glasovanja, se volitev mora udeležiti. Pri splošnih volitvah meseca novembra prošlega leta je v Avstraliji ta zakon kršilo 224.000 volilcev. Vseh volilcev je bilo 3.229.000. Volilce, ki ni glasoval in svoje odsotnosti ne more opravičiti s tehtnimi vzroki, mora plačati 10 šilingov globe.

4200 dolarev odškodnine, ker jo je pes ugriznil. Lena Klatz iz Čikaga je tožila Jos. Pfeifferja, ker jo je ugriznil njegov pes v nogo. Porota je zadnjič odsodila, da mora Pfeiffer plačati Leni 4200 dolarjev odškodnine.

Bergerjevi drastični predlogi proti linčanju. Victor L. Berger, socialistični poslanik iz Milwaukeeja, je 16. t. m. predložil drastični zakonski predlog proti linčanju. Predlog določa, da posamezne osebe, ki se udeležijo linčanja in policijski uradniki, ki so odgovorni za red, pa ne preprečijo linčanja, zapadejo zaporni kazni od enega do 10 let in denarni kazni od

1000 do 10.000 dolarjev. Predlog se dalje glasi, kjer okrajne oblasti ne čujejo nobene akcije proti krivcem, da ima zvezno sodišče v dotičnem okrožju moč nastopiti proti obdolženecem.

Amerika ne gre v Ženevo. Državni tajnik Kellogg je obvestil ligo narodov, da Združene države ne pošljejo delegata v Ženevo na jesensko zasedanje Zveze z namenom, da bi tam pojasnil ameriške pridržke glede pristopa k mednarodnemu sodišču. Kellogg odgovarja v svoji noti, da se bo ameriška vlada glede pridržkov posvetovala direktno z deželami, ki tvore mednarodno sodišče.

Papež poziva mehiške katolike, naj se čuvajo politike. Mehiški nadškof je objavil papeževo pismo, naslovljeno na katoličane v Mehiki. Papež svetuje duhovnikom in katoliškim organizacijam, naj se ne vtikajo v politiko.

Slep in gluhi pes je rešil družino. »Fudge«, petnajst let star pes, je slep in gluhi. Njegov nos še dobro voha in pa tudi njegovo grlo ima še močan glas. Ko je zaduhal dim v hiši Brooksove družine v Detroitu, je tako glasno lajal, da je zbudil svojo gospodinjjo, ki je šla takoj gledat, zakaj pes laja. Gospodinja je takoj opazila, da hiša gori in zbudila je stanovalce, ki so nato zapustili hišo. Goreti je pričelo v kleti. Požar je napravil dva tisoč dolarjev škode.

Bojkot ameriških filmov v Kanadi. Katoliška provinca Quebec v Kanadi je bojkotirala ameriške filme, katere domača cenzura smatra — posebno radi razporečnih scen — kot nemoralne.

Pridigar, ponarejal čeke. Earl B. Moll, metodistovski pastor v Ameriki je bil aretiran na obtožbo, da je ponarejal čeke v Severni in Južni Karolini. Pastor je bil prijet v vlaku, v katerem se je peljal v Virginijo.

Kultura.

Sreda, 5. maja: Pygmalion. Red A.
Četrtek, 6. maja: Borba. Izven.
Petek, 7. maja: Idiot. Red E.

Podružnica vojnih invalidov, vdov in sirot v Ljubljani pozivlja svoje člane, ki reflektirajo na trafiko, da se zglase v pisarni združenja, najkasneje do 10. t. m. — Odbor.

Osrednje društvo oblačilnih delavcev za Slovenijo naznanja vsem krojačem, da je večeraj stopilo 200 krojaških pomočnikov konfekcijskih delavnic v Zagrebu v stavko. Zatoraj ne sme nobeden krojaški pomočnik v Zagreb, dokler stavka ne konča. Toliko pojasnila, na morebitne male oglase meščanskih časopisov.

Usodni prepir. V gostilni na Betnavski cesti v Mariboru sta se v nedeljo dve družbi pridno zalivali štajersko kapljico. Med pitjem je prišlo do prepira, ki se je nadaljeval na cesti, kjer sta se družbi dejansko spopadli. Posledica je bila, da je obležal na cesti ključavničar Fran Zorene s težko rano na vratu. Še preden je prišel v bolnico je umrl na izkravitvi. Policija je drugi dan prepirljivce aretirala. Umrli zapušča ženo in dva otroka.

Za ali proti nasilnemu zatiranju alkoholizma.

Pred ameriškim prohibicijskim senatom se vrši anketa o umestnosti in neumestnosti prohibicije. Zaslišujejo se zastopniki raznih organizacij in korporacij ter verskih sekt. Zanimivo je tudi za nas, kaj pišejo o tem problemu in o tem zasliševanju ameriški listi. Slovensko delavsko ameriško glasilo »Prosveta« piše v svoji zadnji številki sledeče:

»Danes so imeli pred senatnim prohibicijskim odsekom prohibicionisti glavno besedo. In kakor so v ponedeljek, ko so prvič nastopili, poslali v bojno črto same ženske, ki so veliko govorile, pa malo povedale, tako so danes porinili v ospredje duhovnike raznih ameriških verskih sekt, ki so se kar kosali med seboj, kateri bo lepše naslikal tiste dobrote prohibicije, ki jih navaden Amerikanec pri najboljši volji ne more nikjer opaziti in ki obstojajo brez dvoma edino v zvođenih možganih, prenapetih reformatorjev.

Predvsem so maziljeni protestantovski namestniki Krista prav odkrito povedali, da so za ohranitev prohibicije, niso pa povedali, da se s takim prohibicijskim zakonom nikakor ne zatira alkoholizem, da se alkoholizmu vdani ljudje, ker ne morejo drugače, vdajajo raznim strupom, ki jim še bolj škodujejo, in da se v stvari prohibicije niti najmanj ne drže bogataši. Delavca bi se pač primerneje odredilo, ako bi se mu dalo čašo neškodljivega in neupijanljivega piva, nakar bi sam s studom vrgel od sebe steklenico strupene

ga žganja, ki ga sedaj uničuje telesno in duševno. Črnogledi maziljeni reformatorji menda rajši vidijo, da se ves narod zastrupi, kakor pa da bi si včasih privoščil čašo piva.

Druga stvar, katero so danes maziljenci s posebno vnemo mrevarili, je današnja mladina. Protiprohibicionisti so z zapriseženimi izjavami vplivnih vzgojiteljev nad vsakim dvomom dokazali, da ima prohibicija skrajno kvaren vpliv na našo mladino. Današnje priče v črnih sukajah so enostavno zanikale te trditve. Niso pa mogli menitič tebič zanikati, da med mladino danes ne cvete nenravnost.

Seveda tudi katoličani niso izostali. Povedali pa niso nič posebnega. Potrdili so edino to, da kar se prohibicije tiče — niso niti za to niti za ono. Katoliški govornik je pozabil pri pričevalni klopi povedati, da ga eukajo vsi katoliški duhovniki iz kelihov pred oltarjem, če že drugod ne. Katoliške prohibicioniste je zastopal polkovnik Callahan, tajnik katoliške organizacije. Senator Walsh, ki je eden izmed glavnih katoliških voditeljev v Ameriki, je vprašal Callahana, kako stališče zavzema hierarhija v vprašanju prohibicije. In je Callahan rekel, da je nekaj hierarhije odločno proti, nekaj odločno za prohibicijo, ostalo pa je mnenja, da je prohibicija zakon, ki se ga mora ubogati.

Glavna pa je bila pri današnjem pričanju zahteva prohibicionistov, da se letno dovoli v svrhu izvajanja prohibicije 100.000.000 dolarjev, to je celih 2,75% vse vsote, ki jo zvezna uprava letno porabi. Doslej je bilo v to svrhu določeno 30.000.000 dolarjev na leto. Prohibicionisti pravijo, da bi s 100.000.000 dolarji iz žepov ameriških davkoplačevalcev lahko osušili vso deželo, to se pravi tudi kleti istih davkoplačevalcev.

Vihar, ki ga je povzročil general Lincoln C. Andrews s svojo izjavo, da bi »neupijanljivo« pivo omogočilo izvajanje antialkoholnega zakona, se še ni poleglo. Iz vseh delov dežele prihajajo zahteve prohibicionističnih organizacij, da Andrews takoj odstopi kot vrhovni izvajatelj prohibicije. Predsednik Coolidge je bil pozvan, naj odstavi Andrews. Kakor govore, v Beli hiši ne smatrajo, da je Andrews storil s tisto svojo izjavo tak pregrešek, da bi se mu moralo izpodmakniti stolček.

1. MAJ V SLOVENIJI.

Šoštanj.

Na predvečer je delavska godba, katera je prvokrat nastopila, priredila na trgu koncert, ob n vzočnosti velike

množice ljudi, ki so občudovali delavsko vztrajnost in disciplino. Šoštanj je bil ves v znamenju socialistične delavske zavednosti. Na gradu, kjer se nahajajo delavska stanovanja, je bilo vse razsvetljeno, iz oken so spuščali rakete v zrak in svetlo rdeča bengalična luč je razsvetljevala celo mesto. Ob 8. uri se je v nabitno polni dvorani Sok. doma vprizorila od marljivih sodrugov dramatičnega odseka dobro uspela težka Cankarjeva igra »Jakob Ruda«. Na dan 1. maja, ob 5. uri, je igrala po mestu delavska godba budnico. Vse hiše so bile okrašene in v zastavah. Kajpada, obhodi in manifestacije so bile tudi v Šoštanju prepovedane. Ob pol 10. uri je sodrug Koren iz Celja raz balkona novo zgrajenega »Del. doma« govoril o pomenu internacionalnega praznika 1. maja. Delavska godba pa je pred in po zborovanju zaigrala »Marzeljezo«. Popoldne se je vršila veselica na vrtu »Hotela Jugoslavije«.

Celje.

Celjsko delavstvo se je pridno pripravljalo na praznovanje 1. maja. Spored praznovanja je bil od oblasti že odobren, ko je moral sodr. Koren vendar na glavarstvo, kjer se je sestavil zapisnik, da jamči za red in mir in katererega je moral podpisati. Zadnji dan pa je bil zopet z vso naglico klican na glavarstvo, kjer se mu je naznanilo, da je vsaka manifestacija prepovedana. Zahteval je, da se vzame na zapisnik, da vzame to s protestom na znanje, čemur se je pa policijski svetnik dr. Senekovič protivil. Na dan 1. maja je počivalo delo v vseh večjih podjetjih in v veliki večini obratov. Železničarska godba je nameravala, kakor vsako leto, svirati ob 5. zjutraj po mestu budnico, kar se ji je tudi zabranilo. Dovolilo se ji je samo svirati zvečer v »Nar. domu« na veselici »Orjune«. Pri »Jugoslovanu« v Gaberju se je zbrala velika množina delavcev, ki so razburjeni vzeli prepoved manifestacije na znanje. O pomenu 1. maja je govoril s. Kopač. Med njegovim govorom so padali večkrat medklici, ki so izražali opravičeno nejevoljo delavstva nad sedanjim vladnim sistemom. Po zborovanju so se delavci vzle velikega števila policajev in policijskih agentov zbrali na ulici in pokazali svojo voljo. Delavski pevski zbor, ki se odlikuje s svojo zavednostjo, je stopil s zastavo na čelo. Policija je nameravala iztrgati zastavo. Razburjenje je bilo večje in večje, končno se je vendar dovolilo, da je delavstvo korakalo do kraja policijskega rajona — z zavito zastavo! Ko so dosegli mejo policijskega rajona, se je zastava ob

velikem navdušenju zopet razvila. Z godbo in razvito zastavo na čelu so sodrugi korakali do Trnovelj in potem nazaj v Gaberje. Popoldne so se nekateri sodrugi dogovorili, da grejo na stari grad. To je policija izvohalala, ter vsako kretanje strogo nadzorovala. Stari grad pa je bil zastražen s 5 orožniki in nasajenimi bajoneti, ki so čakali na mirne pasante, med katerimi niso bili samo socialisti. Sodrugu Korenu se je eden od orožnikov odrezal: kaj pa Vam treba hoditi na Stari grad! Dva tajna policista sta imela čeli čas s. Korena v očeh, kaj da dela in kam gre. Ko je odhajal, je eden rekel: A! že gre domov! Tako je bil premagan strah buržuazije 1. maja 1926 v Celju.

Laško.

Tudi v Laškem so se zbrali sodrugi in napravili z godbo na čelu povorko po trgu. O nadaljnjem poteku proslave nimamo še poročil.

Hrastnik.

Danes se je vršil shod sklican od Bernotove sekcije rudarjev, pod okriljem akcijskega odbora. Udeležba slaba, 100—150 oseb, kar je konstatiral sam sklicatelj. Kakšnih 20 ljudi je prišlo tudi iz Trbovelj, seve sami pristni prijatelji mešanice v tem odboru. Govorniki so bili štirje. Napadali so Delavsko zbornico ter socialiste bolj, kakor pa trboveljsko družbo. Kakšni demagogi so ti ljudje in kako dvojno vlogo igrajo, je razvidno iz članka v »Slovenec« z dne 1. maja pod naslovom »Kaj hočejo?« Na shodu vpijejo, da morajo biti vse pol. skupine zastopane v »ske. odboru ter obrekujejo socialiste, na sejah pa priznajo med seboj, da je to napaka, da mora biti odbor sestavljen samo iz strokovnih skupin. V Trbovljah so vpili, da se ni upal nihče od socialistov prigrasiti k besedi, v Hrastniku je pa zahteval sodrug Malovrh besedo, jo pa ni dobil. Prej so blatili dve uri socialiste, nato pa predsednik ni hotel povedati, kdo se je prigrasil k besedi. Le vprašal je, če se naj še komu podeli beseda. Očitno je bilo, da se noče dopustiti, da bi se slišalo naše mnenje o tej akcijski radikalno-orjunaško-bernotovski kolobaciji. Dokler bodo takšni ljudje, ki so bili že tolikokrat različnega mnenja reševali rudarje, ne bo nikoli sreče. Rudarjem kličemo: združite se v vaši strokovni organizaciji in ignorirajte one, ki se družijo z organizacijami, v katerih so včlanjeni razni inženjerji, obratovodje, nadpazniki itd. toraj večinoma priganjači, ki so v službi delodajalcev. Ali spada pošten rudar med to mešanico?

Ali ste že naročili vsaj enega znanca na dnevnik „DELAVSKA POLITIKA“!

Danes se prične pri Tekstilbazarju
Ljubljana, Rekov trg št. 10

prodaja po znižanih cenah:

Novodolli batist v modnih barvah:
prejšnja cena . . . Din 11.—
sedaj samo . . . „ 5.— za meter.
Deleni s krasnimi ovimi vzorci:
prejšnja cena . . . Din 18.—
sedaj samo . . . „ 12.— za meter.

Trpež i kambriki:
prejšnja cena . . . Din 16.—
sedaj samo . . . „ 10.— za meter.
Fini moški in ženski stoff od Din 48.—
naprej. 217

Pri vsem drugem blagu za tretjino znižane cene. V maju vsi k Tekstilbazarju!

SPLOŠNO KONZUMNO DRUŠTVO „POSAVJE“
V ZAGORJU OB SAVI.

Ima svoje prodajalne v Zagorju, Loka pri Zagorju in Velenje.
Blago prodaja vse vrste specerijskega in manufakturne po najnižjih dnevni cenah. — — — Član lahko postane vsak.

Pristopnina Din 2-50 — — — Delež Din 50-—

RAVNATELJSTVO.

Tvrdka M. Teršan v Ljubljani, naznanja
preselitev na KONGRESNI TRG št. 14

od Nunske cerkve desno navzdol

ter se priporoča za nadalje cenjenim odjemalcem.

Zadružni trgovski dom

„PRODUKCIJE“

na Tržaški cesti v Ljubljani

Oglejte si zaloge manufakturnega blaga, konfekcije, izdelkov zadruge „Delta“, klobukov, porcelana, email-posode, čevljev, specerijske predmete, pohištvo, pletene izdelke itd.

195

Cene zmerne! — Nikdo ni prisiljen kupiti!